

Mangla fólk hóast stórt **arbeiðsloysi**

ARBEIÐSMARKNAÐUR Arbeidsgevarar vilja hava útlendingar til Føroya at arbeiða, hóast 1500 fólk eru arbeidsleys, tí tørvur er á faklærdum fólki. Samtak vil ikki hoyra talan um broyta treytirnar, sum siga at ES-borgarar ikki kunnu koma til Føroya at arbeiða, um arbeidsloysið er størri enn 3,5 prosent, men Samtak kann móguliga góðtaka onkur undantøk frá hesari reglu

Eyðun Klakstein

Bylgjurnar ganga høgt, eftir at landsstýrið hevur boðað frá, at tað arbeiðir við at gera tað móguligt hjá føroyskari vinnu at fáa útlenska arbeidsmegi til landið, hóast nógv fólk ganga arbeidsleys. Í lýtuni er eitt mark fyri, nær arbeidsmegi úr Europeiska Samveldinum (ES) kann koma til landið at arbeiða. Er arbeidsloysið í Føroyum hægri enn 3,5 prosent, ber ikki til at fáa ES-borgarar til Føroya at arbeiða. Og í lýtuni er arbeidsloysið í Føroyum umleið 5,5 prosent.

Hetta halda arbeidsgevararnir verða so avmarkandi, at tað gongur út yvir vøksturin í samfelagnum. Orsøkin er, at ávísar vinnugreinar mangla faklærd fólk, og tá nyttar ikki at fara at leita millum tey arbeidsleysu, sum í stør-

an mun eru ófaklærd. Tí má vinnan hava móguleikan at senda boð eftir útbúnari útlenskari arbeidsmegi, tá ið tørvur er á tí.

Samtak, sum umboðar 8000 løntakarar, heldur hinvegin, at tað er at halda tey arbeidsleysu fyri gjøldur, um 3,5 prosent markið nú skal avtakast, samstundis sum eini 1500 føroyingar ganga arbeidsleysir. Men móguliga kunnu onkur undantøk gerast fyri háspecialiseraða arbeidsmegi.

Mangla skikkað fólk

Landsstýrismaðurin í innlendismálum hevur sagt við Útvarpið, at landsstýrið arbeiðir við at endurskoða treytirnar fyri, nær útlensk arbeidsmegi kann koma til landið, og landsstýrismaðurin í vinnumálum var avgjørdur, tá ið hann segði við Útvarpið, at 3,5 prosent

markið átti ongantið at verið komið og eigur at verða avtikið aftur.

Hetta er eisini sjónarmiðið hjá Vinnuhúsinum, sum umboðar stóran part av føroyskum vinnulívi. Har halda tey, at tað gongur út yvir vøksturin í samfelagnum, tá tað ikki ber til at fáa útlenska arbeidsmegi til landið.

- Fjórða hvør byggifyritøka metir, at atgongd til skikkaða arbeidsmegi er ein avmarking fyri teirra virksemin. Trupulleikin er, at tann arbeidsmegin, sum er arbeiðstøk í lýtuni, ikki passar til tann eftirspurning, sum arbeidsgevarar hava. Tí er neyðugt at hava meira smidligar reglur fyri, hvussu skikkað útlensk arbeidsmegi kann koma til Føroya, sigur Vinnuhúsið.

Víst verður á, at tað nyttar lítið, at ein byggifyri-

tøka í Havn hevur tørv á elektrikarum, meðan ófaklærd eru tøk aðrastaðni í landinum.

- Atgongd til skikkaða arbeidsmegi er altavgerandi, um føroyskar fyrirkur og føroyska samfelagið skulu mennast. Væl útbúnir útlendingar, ið koma til landið, eru við til at skapa vøkstur og vælferð í Føroyum, sum bæði vinnulív og samfelag njóta gott av.

- Um reglurnar fyri at fáa skikkaða útlenska arbeidsmegi til Føroya eru ov avmarkandi, gongur tað út yvir vøksturin í samfelagnum sum heild, og tað hevur eingin áhuga í. Ætlanin er als ikki at lata slúsurar upp, men at geva føroyskum fyrirkurum móguleika at vaksa við at kunna seta væl kvalifiseraða arbeidsmegi, sum ikki finst her á landi frammanundan,

í starv, sigur Vinnuhúsið, sum mælir til, at 3,5 prosent markið verður avtikið.

Heldur undantøk

Samtak, sum umboðar einar 8000 løntakarar, vil ikki hoyra talan um, at 3,5 prosent markið skal avtakast, men hinvegin kundi Samtak tikið undir við, at onkur undantøk vóru gjørd frá hesari reglu.

- Um tað veruliga er so, at tað eru nøkur fá fólk við serligum førleikum, sum mangla í ávísam vinnum her á landi, kundi hetta verið loyst við at gjørt undantøk frá regluni um útlenska arbeidsmegi, men generella markið skal ikki takast burtur, sigur Sonja Jógvansdóttir, samskipari hjá Samtak.

- Eg rokni við, at 95 prosent av størvunum í Føroyum kunnu mannast við

føroyskari arbeidsmegi, men verður 3,5 prosent markið avtikið, so er vanda fyri, at partar av vinnuni fara at taka bíligari útlenska arbeidsmegi fram um ta føroysku, og tað er eingin orsøk at geva teimum móguleika til tað, sigur hon.

Sonja Jógvansdóttir vísir á, at flestu av útlendingum, sum eru komnir til landið, átaka sær ófaklært arbeiði sum at vaska, arbeiða í fiski ella at verða umborð á skipum.

- Hava vit brúk fyri serliga útbúnari arbeidsmegi, skal tað bera til at fáa hesa til landið, og vit eiga eisini at verða nógv betur til at brúka førleikar og útbúgvingar hjá útlendingum, sum koma til Føroya. Ofta vilja vit ikki hava tey í faklærd størv, tí tey ikki hava tikið eina útbúgving her á okkara leið, sigur hon.

Fólk velja **ALS** fram um starv

- Eg má bara taka undir við Niels Mortensen tá hann sigur, at fólk velja ALS fram um eitt starv, tí tað merkja vit eisini, sigur Johannes Jensen, stjóri á Hotel Føroyum og Hotel Tórshavn

Leo Poulsen

Ein lýsing eftir lærlingum gav einki úrslit fyri Hotel Føroyar.

- Vit hava í lýtuni átta lærlingar, men kundu saktans hugsa okkum einar fyra aftrat. Trupulleikin er bara, at eingin áhugi er millum føroyskan ungdom fyri læruplássi í okkara vinnu, sigur Johannes Jensen, stjóri á Hotel Føroyum.

Hann undrar seg í tí sambandi um, hvar næmingarnir, sum fáa útbúgving á kokkasúlanum í Klaksvík, blíva av.

- Í summar tóku 22

kokkanæmingar prógv á kokkaskúlanum í Klaksvík, men hóast tað var eingin áhugi fyri einum lærlingaplássí á Hotel Føroyum. Tað samsvarar eisini illa við eitt stórt ungdóms arbeidsloysi, at eingin hevur áhuga fyri einum lærlingaplássí, sigur Johannes Jensen.

Innan hotelvinnuna eru tað serliga lærlingar innan kokkastarvið, tænarar og móttøkufólk, ið talan er um.

- Vit kundu saktans tikið kokkalærlingar, einar 3-4 tænaralærlingar umframt móttøkulærlingar, men tað er tungt at fáa umsóknir inn. Áhugin tykist ikki serliga

stórur, sigur Johannes Jensen.

Kortini hevur hbotellið liggjandi fimm umsóknir, men tær eru ikki frá føroyingum.

- Hetta eru næmingar úr danskum skúlum, sum hava søkt um lærupláss hjá okkum. Talan er um fyra kokkalærlingar og ein tænaralærling, og tað mugu vit so taka stóðu til nú, sigur Johannes Jensen.

ALS lokkandi

Sambært stjóranum á Hotel Føroyum er tað tungt yvirhøvur, at fáa fólk at stóðast í hotelvinnuni.

- Okkara vinna er ein lág-lønarvinna og tað merkir, at munurin á einari mánaðarløn á Hotel Føroyum og útgjaldinum frá ALS ikki er so stórur. Og eg má bara taka undir við Niels Mortensen tá hann sigur, at fólk velja heldur ALS fram um eitt starv hjá teimum, tí vit uppliva tað sama, sigur Johannes Jensen.

Hann heldur, at ALS í summum førum er í so lokkandi.

- Forvinnur tú 35.000 krónur um mánaðin og so endar í ALS, so er tað nakað, sum merkist. Men fyri okkara vinnu gerst munurin so

lítill at fólk í fleiri førum heldur velja ALS fram um starv hjá okkum, sigur Johannes Jensen.

Hann ivast tí í, um skipanin ikki er í so lokkandi í førum.

- Hetta samsvarar eisini illa við at vit hava eitt stórt ungdóms arbeidsloysi, samstundis sum tað er so at siga ógjørligt at fáa lærlingar tikl hotelið. Og so verður eisini lagt lok á innflutningi fyri útlenskari arbeidsmegi, sigur Johannes Jensen.

Eitt annað, sum kundi verið ynskiligt, var ein skipan við vaksnamanna læruplássum.

- Tað átti at borið til í samstarvi millum ALS og vinnuna at skipa fyri vaksnamanna lærlingaplássum, sigur Johannes Jensen, stjóri á Hotel Føroyum og Hotel Tórshavn.

Johannes Jensen heldur, at lítið samsvar er millum stóra ungdóms arbeidsloysið og so tann veruleika, at eingin lærlingur fæst til Hotel Føroyar